

Motion till riksdagen

1989/90:A462

av Rolf Kenneryd och Ivar Franzén (båda c)

Utvecklingen i Hallands län

Runt om i landet har en livlig studieverksamhet på temat Landsbygdsutveckling bedrivits. Flera värdefulla tips har därvid framkommit från enskilda människor för att utveckla landsbygden. Det visar att det finns både intresse för och möjligheter till en positiv utveckling av landsbygden.

Det räcker emellertid inte *enbart* med enskilda människors insatser. Det krävs också medverkan från riksdag, regering, kommuner och samhälliga myndigheter. I många regioner måste skyndsamma åtgärder vidtas för att förhindra ytterligare utglesning av serviceunderlaget.

Även i de sydsvenska länen krävs insatser i detta avseende. Hallands län framställs ofta som ett välmående län med stadig befolkningstillväxt. Det är en riktig beskrivning för länet som helhet, men döljer stora skillnader inom länet.

Som exempel härpå kan nämnas att två tredjedelar av inlandsförsamlingarna haft en vikande befolkningsutveckling under 1980-talet. Denna inomregionala obalans hänger bl.a. samman med strukturförändringarna inom jordbruket. Länets inlandsdelar kommer att drabbas särskilt hårt vid en eventuell omläggning av jordbrukspolitiken, som aviserats. I detta avseende är stora delar av Hallands inland att jämföra med de delar av sydöstra Sverige, som föreslås utgöra ett av landets stödområden.

Även i ett län som Halland med i sin helhet positiv befolkningstillväxt erfordras således betydande insatser för att uppnå balans inom länet.

Bland de åtgärder som erfordras för en positiv landsbygdsutveckling kan följande exempel nämnas.

- Skattesystemets utformning. Boende på landsbygd kan stimuleras t ex med bibehållna eller förbättrade reseavdrag vid resor till och från arbetet och ett skattemässigt gynnande av den som bebör villa eller jordbruksfastighet inom området liknande Hallands inlandsområden.
- Goda kommunikationer. Idag går en oproportionellt stor andel av såväl väganlag som järnvägsinvesteringar till expansiva områden.
- Goda utbildningsmöjligheter, framför allt på högskole- och gymnasienivå.
- Annorlunda tillämpning av jordförvärvslagen. Förstärk sambandet mellan bo – bygga – bruka.
- Ökade länsanslag för regionala utvecklingsinsatser. Anslaget används huvudsakligen för nystart och utveckling av tillverknings- och serviceföretag på landsbygd och i landsbygdstätorter.

- Effektivare och samordnad marknadsföring av landsbygdsförsamlingarnas förutsättningar för turism.
- En effektiv kommunal skatteutjämning. Denna bör inriktas på att utjämna skillnader i skattekraft, åldersstruktur och geografiska förhållanden.

Exemplen kan ytterligare utökas. Det viktigaste är emellertid att möjligheterna till att förbättra förutsättningarna för landsbygdsutveckling beaktas vid alla samhällliga överväganden.

För Hallands vidkommande vill vi särskilt peka på och utveckla betydelsen av tre nyckelområden: kommunikationerna, utbildningen och länsanslagets storlek.

När det gäller kommunikationerna har Hallands län akuta problem att brottas med. Länet utgör ett av landets viktigaste trafikstråk med trafikökningar som ligger långt över riksgenomsnittet. Dessutom är Halland känsligt för miljöstörningar. Samtidigt som den ökande trafiken motiverar investeringar i vägnätet krävs offensiva satsningar för att bygga upp en alternativ infrastruktur i syfte att dämpa den miljöstörande trafikens tillväxt. Detta medför krav på stora trafikinvesteringar i form av motorväg och dubbelspår på Västkustbanan.

För att den inomregionala obalansen inte skall förstärkas måste resurser avsättas för att utveckla ett nyckelvägnät i länets inland som kan underlätta en regionalpolitiskt viktig pendling och klara kraven från bl. a. den tunga trafiken. Länet måste således när det gäller kommunikationer klassas som ett prioriterat område.

När det gäller utbildnings- och näringslivsstruktur har Hallands län en genomsnittligt låg utbildningsnivå, få företag med högteknologisk produktion, många underleverantörer och ett stort koncernberoende. Länets inlandsdelar har dessutom låg grad av gymnasial utbildning.

En av de viktigaste utvecklingsfrågorna för länet är att stärka högskoleutbildningen genom ett bredare utbildningsutbud. I det korta perspektivet bör detta ske framför allt genom förstärkning av fristående kurser och genom etablering av kemiteknisk ingenjörsutbildning.

En annan viktig inomregional utvecklingsfråga är att förstärka den gymnasiala utbildningen i länets inland. Detta kräver att alla möjligheter till flexibla lösningar i gymnasieutbildningen tillvaratas och utvecklas.

När det gäller länsanslaget är detta – framför allt utanför stodområdet – det mest effektiva instrumentet för länsstyrelsens regionala utvecklingsarbete. Det har visat sig mycket användbart, men är till sin volym helt otillräckligt. Det är därför helt nödvändigt att *dels* uppräknas den totala nivån på länsanslaget, *dels* öka länets relativa andel därav.

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av inomregional utveckling i Hallands län, [att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kommunikationerna i Hallands län.¹]

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Hallands läns utbildningsbehov,¹]

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om uppräknig och fördelning av länsanslagen.

Mot. 1989/90

A462

Stockholm den 25 januari 1990

Rolf Kenneryd (c)

Ivar Franzén (c)

¹ 1989/90:T254

² 1989/90:Ub759